

Warszawa, dnia 29 grudnia 2023 r.

Sygn. akt VI Ka 51/23

1

2WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

4 Protokolant: protokolant sądowy stażysta Nina Maletka

5 przy udziale prokuratora Jerzego Kopcia

po rozpoznaniu dnia 29 grudnia 2023 r.

6 sprawy O. A., córki M. i S., ur. (...) w S. (Rosja)

7 oskarżonej o przestępstwa z art. 288 § 1 kk, art. 157 § 2 kk

8 na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

9 od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

10 z dnia 29 sierpnia 2022 r. sygn. akt III K 447/22

12 I. wyrok w zaskarżonej części, to jest dotyczącej wysokości zadośćuczynienia orzeczonego w punkcie III, utrzymuje w mocy;

13 II. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie na rzecz adv. H. O. kwotę 1.239,84 (tysiąc dwieście trzydzieści dziewięć 84/100) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

14 III. zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 51/23	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1 Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 447/22.	
1.2 Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	

0.11.3. Granice zaskarżenia			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo		

	błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu			
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia			
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia			
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
0.11.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami				

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
0.12.1. Ustalenie faktów				
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		O. A.	Dotychczasowa niekaralność oskarżonej Sytuacja majątkowa oskarżonej Poczytalność oskarżonej w czasie popełnienia czynu	Karta karna - k.315 Informacja e - (...) k.305 Decyzja - k.317, 319-319v Oświadczenie - k.318 Zawiadomienie - k.320-321v, 323-323v Wezwanie - k.322-322v Nakaz zapłaty - k.324 Opinia - k.326-327 Umowa - k.330-330v Opinia sądowo psychiatryczna - k.337
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				

Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

0.12.2. Ocena dowodów		
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
Dotychczasowa niekaralność oskarżonej Sytuacja majątkowa i rodzinna oskarżonej Poczytalność oskarżonej w czasie popełnienia czynu	Karta karna Informacja e - (...) Decyzja Oświadczenie Zawiadomienie Wezwanie Nakaz zapłaty Opinia Umowa Opinia sądowo -psychiatryczna	Dokumenty zostały sporządzone przez uprawnione osoby i podmioty, nie będąc kwestionowane i nie budząc żadnych wątpliwości. Co zaś się tyczyło opinii, to była pełna, rzetelna i jednoznacznie odpowiadała na pytania dotyczące wiedzy specjalnej. Wskazano w niej, że u oskarżonej nie stwierdzono objawów choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego ani żadnego innego zakłócenia czynności psychicznych, które w okresie objętym zarzutem znosiłyby lub ograniczały jej zdolność rozpoznania znaczenia czynów lub zdolność pokierowania swoim postępowaniem. Jej poczytalność nie budziła zatem wątpliwości. Nie mieli ich zresztą nie tylko biegli, ale też zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy, mając bezpośrednią styczność z oskarżoną na rozprawie.
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		

Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
<p style="text-align: center;">STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrońca oskarżonej zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, a to przepisów art. 4 i 410 kpk polegającą na naruszeniu zasady obiektywizmu, przekroczeniu przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny, co w konsekwencji doprowadziło do zasądzenia na rzecz pokrzywdzonej E. R. zadośćuczynienia w wysokości 10.000,00 zł podczas gdy obiektywna i zgodna z zasadą swobodnej oceny dowodów analiza zgromadzonego materiału dowodowego - w tym zwłaszcza faktów, że pokrzywdzona doznała jedynie powierzchownego urazu głowy, a oskarżona znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej - winna doprowadzić do uznania, że adekwatne zadośćuczynienie nie powinno przekroczyć kwoty 1.500,00 zł.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Zarzut był bezzasadny.</p> <p>Na wstępie wskazać należy, że by ocena dowodów przeprowadzona przez organ postępowania dokonana została zgodnie z regułami art. 7</p>		

kpk konieczne jest: 1) oparcie jej na wszystkich przeprowadzonych dowodach, mając na względzie, że podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia danej kwestii; 2) uwzględnienie zasad prawidłowego rozumowania; 3) uwzględnienie wskazań wiedzy; 4) uwzględnienie doświadczenia życiowego. Zasada swobodnej oceny dowodów jest zasadą kontrolowanej oceny dowodów, która wyraża się w dwóch aspektach. Po pierwsze, organ procesowy musi uzasadnić, dlaczego oparł się na jednych, a nie na innych dowodach oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Po drugie, organ odwoławczy kontroluje swobodną ocenę dowodów dokonaną przez organ pierwszej instancji. Przy czym zarzut naruszenia art. 7 kpk nie może ograniczać się do wskazania wadliwości sędziowskiego przekonania o wiarygodności jednych, a niewiarygodności innych źródeł czy środków dowodowych, lecz powinien wykazać konkretne błędy w samym sposobie dochodzenia do określonych ocen, przemawiające w zasadniczy sposób przeciwko dokonanemu rozstrzygnięciu. W grę może wchodzić np. pominięcie istotnych środków dowodowych, niedostrzeżenie ważnych rozbieżności, uchylenie się od oceny wewnętrznych czy wzajemnych sprzeczności.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt III KK 78/21, prezentowanie własnej - możliwej w realiach konkretnej sprawy - oceny dowodów, bez wykazania błędności tej, której dokonał sąd

pierwszej instancji, nie upoważnia jeszcze sądu odwoławczego do zajęcia w tej materii stanowiska odmiennego. Sąd odwoławczy, zwłaszcza w sytuacji, gdy nie prowadzi samodzielnie postępowania dowodowego co do istoty sprawy, jest bowiem głównie sądem kontrolującym procedowanie przed sądem pierwszej instancji i stanowisko tego sądu może zakwestionować jedynie wówczas, gdy wykaże, że to postępowanie i jego wynik obrażają prawo. Sąd Okręgowy podziela również pogląd zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 173/19. Wskazano w nim, że na uzasadnienie błędu ustaleń faktycznych lub naruszenie standardów swobodnej oceny bądź interpretacji dowodów nie wystarczy subiektywne przekonanie skarżącego o niesprawiedliwości orzeczenia, a konieczne jest wykazanie, że w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenie faktycznie nie mające oparcia w przeprowadzonych dowodach, albo że takiego ustalenia nie poczyniono mimo, że z przeprowadzonych dowodów określony fakt jednoznacznie wynikał, względnie wykazanie, iż tok rozumowania sądu I instancji był sprzeczny ze wskazaniami doświadczenia życiowego, zasadami logiki, czy zasadami wiedzy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy zastosował wobec oskarżonej dobrodziejstwo warunkowego umorzenia postępowania. Nie zmienia to faktu, że jej zachowanie było rażąco niewłaściwe. Nawet jeśli miała zastrzeżenia do pokrzywdzonej,

czegoś nie zrozumiała i czymś się zdenerwowała, będąc zmęczona oczekiwaniem w kolejce, martwiąc się o znajdujące się w samochodzie z mężem dziecko i znajdując się w zaawansowanej ciąży, to nie powinna postępować w tak agresywny, nieadekwatny i nieobliczalny sposób. W żadnym kraju, wobec żadnego człowieka i z żadnego powodu. Oskarżona rzuciła w pokrzywdzoną szklanką i wypełnioną płynem butelką, która - gdyby nie przyłbica znajdująca się na jej głowie - mogła uderzyć w nią z jeszcze większą siłą i spowodować u niej dużo większe, bardzo poważne obrażenia. Oskarżona na tym nie poprzestała, ruszając w jej kierunku, rzucając różnymi przedmiotami i próbując doprowadzić do bezpośredniej konfrontacji. Wprawdzie próbowali ją powstrzymać mąż i ochroniarz, z czym mieli poważne trudności, jednak oskarżona - mimo znajdowania się w zaawansowanej ciąży - nie rezygnowała, za wszelką cenę chcąc wyrządzić jej krzywdę.

W wyniku zachowania oskarżonej pokrzywdzona doznała nie tylko powierzchownego urazu głowy, ale też przewlekłego pourazowego bólu głowy. Przez okres 2 tygodni przebywała też na zwolnieniu lekarskim, przyjmując środki przeciwbólowe i nie mogąc pracować, a tym samym uzyskując niższe wynagrodzenie. Bez wątplenia zaistniała sytuacja miała też negatywny wpływ na jej psychikę i wykonywane obowiązki pracownicze, które polegały przecież na bezpośredniej styczności z klientami. Pokrzywdzona z pewnością przez pewien czas obawiała się ich obsługiwać, nie wiedząc czy znów nie zostanie zaatakowana i ktoś

nie zrobi jej krzywdy. Z tych względów orzeczonego zadośćuczynienia, które - co należy wyraźnie podkreślić - obejmuje całokształt negatywnych następstw popełnionego przestępstwa, a nie jedynie podnoszony przez skarżącego powierzchowny uraz głowy, nie sposób uznać za rażąco niewspółmierne. Tym bardziej mając na uwadze bardzo korzystny dla oskarżonej sposób zakończenia postępowania, to jest jego warunkowe umorzenie, które daje jej szansę utrzymania status osoby niekaranej. Być może to nauczy oskarżoną, że każdy człowiek zasługuje na szacunek. Nawet jeśli się z nim nie zgadzam czy ma do niego zastrzeżenia, to istnieją inne sposoby reakcji niż agresja.

Wprawdzie oskarżona znajduje się w trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej, jednak musi ponieść konsekwencje swojego zachowania, rekompensując zaistniałą krzywdę. Jest przecież osobą młodą, nie cierpiącą na poważne problemy zdrowotne i mogącą pracować. Tak jak czyni to większość ludzi, w tym kobiet. Chociaż jest obcokrajowcem, jednak przebywa w Polsce od dawna, posługuje się językiem polskim i może podjąć zatrudnienie. Być może konieczność uzyskania środków finansowych na zapłatę orzeczonego wobec niej zadośćuczynienia nauczy ją szacunku do pracy innych ludzi, w tym pokrzywdzonej, jak również odpowiedzialności za swoje postępowanie. Zadośćuczynienie w kwocie 10.000 złotych nie ma charakteru represyjnego. To, że oskarżona nie pracuje nie jest argumentem przemawiającym za orzeczeniem z tego tytułu kwoty 1.500 złotych, która byłaby rażąco niewspółmierna. Tym bardziej, jak już wyżej wskazano oskarżona może

pracować i uzyskiwać dochody, jednak świadomie i dobrowolnie tego nie uczyni. Wprawdzie ustanowiono jej obrońcę z urzędu, jednak nie oznacza to, że ma nie ponosić konsekwencji swojego postępowania bądź mają być one nieadekwatnie pomniejszane.

Powyższe potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lipca 2023 r. w sprawie o sygn. akt I KK 506/22 stwierdzając, że wpływu na wysokość zadośćuczynienia nie mają możliwości finansowe osoby skazanej - instytucja miarkowania zadośćuczynienia z art. 440 kc ma tu co najwyżej ograniczone zastosowanie wobec faktu stwierdzenia popełnienia przestępstwa, a więc czynu z istoty swej o nieznikomym stopniu szkodliwości społecznej, trudno zatem przyjąć z reguły, że zasady współżycia społecznego mogłyby wymagać ograniczenia wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Decydować zatem o tej wysokości powinna skala cierpień i dolegliwości doznanych przez pokrzywdzonego, a więc ocena skali krzywdy, której doznał. Podobnie orzekł Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w wyroku z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 216/22 uznając, że status materialny sprawcy nie wpływa na wysokość zadośćuczynienia.

Wniosek

Zmiana orzeczenia w zaskarżonej części i zasądzenie na rzecz pokrzywdzonej E. R. zadośćuczynienia w wysokości 1.500,00 zł.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.	
<p>Z opisanych wyżej względów zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. To samo tyczyło się związanego z nim wniosku. obrońca oskarżonej skupił się jedynie na obrażeniach pokrzywdzonej, to jest powierzchowny urazie głowy, jednak całkowicie pominął okoliczności zaistniałego zdarzenia i wszelkie związane z tym następstwa, w tym przewlekły pourazowy ból głowy, przyjmowanie leków przeciwbólowych, przebywanie na zwolnieniu lekarskim i uraz psychiczny, którego z pewnością doznała pokrzywdzona. Zbytnią wagę nadał także sytuacji materialnej i rodzinnej oskarżonej, za którą ta jest w dużej mierze sama odpowiedzialna, mogąc podjąć zatrudnienie i uzyskiwać dochody pozwalające na zapłatę orzeczonego zadośćuczynienia.</p>	
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	

0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3 1	Przedmiot utrzymania w mocy	
Wysokość zadośćuczynienia orzeczonego od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.		
Jak już wyżej wskazano, Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy i w konsekwencji orzekł od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej zadośćuczynienie w prawidłowej wysokości. Nie sposób go uznać za niewspółmierne, a tym bardziej rażąco niewspółmierne do okoliczności zdarzenia i jego następstw.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3.1 1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwięźle o powodach zmiany.		
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia.		

	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
O. A.	II-III	<p>Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie na rzecz adw. H. O. kwotę 1.239,84 złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Jego wysokość wynikała z § 11 ust 2 pkt 4 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. Wprawdzie w/w był obrońcą z urzędu, jednak zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt SK 78/21 brak było podstaw do różnicowania stawek. Z tych względów przyznano mu wynagrodzenie według zasad dotyczących obrońców z wyboru.</p> <p>Ponadto Sąd Okręgowy, na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk, zwolnił oskarżoną od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa. Powyższe wynikało z aktualnej sytuacji rodzinnej i materialnej oskarżonej, jak również orzeczonej wobec niej zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonej, które w realiach niniejszej sprawy jest najistotniejsze.</p>
7. PODPIS		

0.17.1.1 Granice zaskarżenia	
-------------------------------------	--

Wpisać kolejny numer załącznika 1			
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonej		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 447/22.		
0.17.1.2 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.17.1.3 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa		

	materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.17.1.4 Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana